

Тишко Д.,
к.мед.н., доцент, доцент кафедри ортопедичної стоматології
НМУ імені О.О. Богомольця

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ, ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ТА КУЛЬТУРНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ

Ринок медичного туризму є досить новим та маловивченим явищем в Україні та світі, проте в останні роки набуває все більшої популярності. Медичний туризм покликаний вирішити сукупність завдань для різних учасників суспільних відносин, зокрема: по-перше, задовольнити отримувачами медичних послуг в контексті якісних, фінансових та ефективних показників; по-друге, сприяє розвитку системи охорони в країні призначення, адже це дозволяє залучити фінансові ресурси з закордону; по-третє, дозволяє розвинути туризм та суміжні галузі національної економіки (готельний, ресторанний та інформаційний бізнес); по-четверте, модернізувати транспортну інфраструктуру (наземний, повітряний водний).

Даний вид послуг може стати пріоритетним напрямком повоєнного відновлення системи охорони здоров'я зокрема та економіки в цілому. Крім того, зважаючи на соціальні наслідки російсько-української війни, що зумовлює необхідність особливого лікування та реабілітації постраждалих військових та цивільного населення, виникне необхідність медичного туризму до інших країн, які спеціалізуються на певних видах медичної допомоги. Відповідно для України медичний туризм має стати пріоритетним об'єктом державної політики як з позиції країни призначення так і з позиції країни відправлення.

Основною складовою типології причин виникнення та динамічного розвитку медичного туризму в Україні та світі є загальні причини, які характеризують розвиток суспільства та соціально-економічних на перетині двох століть, зокрема:

1. Глобалізаційні процеси, що дозволили рух товарів, робіт та послуг між країнами та континентами. Глобалізація дозволила рух капіталів, товарів, робіт та послуг між країнами, що в свою чергу ж основою появи різного виду нових видів діяльності – медичний туризм. Адже не зважаючи, що медичний туризм є певним видом послуг він передбачає рух громадян для отримання відповідного виду медичної допомоги.

2. Розвиток транспортної інфраструктури є найбільш важливим стимулом розвитку туризму в загалом та медичного зокрема. «Подорожі за кордон задля покращення здоров'я – явище не нове. Починаючи з 18 століття заможні пацієнти з країн, що розвивалися, їздили до медичних центрів Європи та США для лікування. Ця тенденція потроху почала змінюватися наприкінці ХХ і значно зросла в ХХІ столітті завдяки глобалізації комунікаційних і транспортних технологій, коли менш заможні люди з розвинених країн почали їздити до країн, що розвиваються, за медичними послугами» [2]. Сучасні технології та розвиток морського, наземного та повітряного видів транспорту забезпечують швидке та комфортне переміщення між різними країнами та континентами. Впровадження інноваційних технологій в виробництві транспортних засобів та будівництві транспортної інфраструктури дозволяє робити подорожі більш ефективнішими та комфортнішими. Не менш важливим в контексті розвитку медичного туризму має питання забезпечення безбарєрності та інклюзивності.

3. Соціально-економічні причини можна охарактеризувати впливом економічної системи та соціальним розвиток на систему охорони здоров'я. Різні доходи домогосподарств, економічна політика держави та її пріоритети, рівень соціального забезпечення впливають на рівень медичних послуг в певній країні та задоволеність ними населення, що в свою чергу визначає пріоритети застосування медичного туризму. Крім того, соціально-економічні причини характеризують доходи домогосподарств і як наслідок визначають попит на медичні послуги як в середині країни так і в частинні

медичного туризму. Адже медичний туризм є недешевим видом послуг, тому як до собівартості включаються специфічні дорого вартісні медичні послуги, транспортні послуги та послуги власне туристичного агента. Відповідно таким видом послуг можуть скористатися лише громадяни з високим рівнем доходів. В окремих випадках ціни на такі послуги в інших країнах можуть бути дешевшими без втрати якості, що також визначає попит на медичний туризм;

4. Культурно-ментальні причини становлять вагоме значення для великої частки користувачів медичним послугами. Розвиток здорового способу життя та норми краси є основою збільшення попиту на медичні послуги та інноваційні методи лікування, що визначають попит на такі послуги в інших країнах і як наслідок медичний туризм. Здоровий спосіб життя вважають основоположним тригером появи медичного туризму на глобальному рівні.

5. Різний стан розвитку системи охорони здоров'я в країнах. На зазначеній тенденції розвитку медичного туризму наголошує В.В. Баєв: «потік пацієнтів з більш бідних країн з невисоким рівнем розвитку медицини (наприклад, країн СНД). Для них поїздка на лікування в країни з традиційно високорозвиненою і сучасною медициною — єдина надія на постановку об'єктивного діагнозу і шанс на одужання. Найбільшим попитом користується медична допомога у таких лікарських спеціальностей, як онкологія, кардіохірургія, ортопедія, нейрохірургія в Німеччині, Ізраїлі, Швейцарії, Австрії, Франції» [1].

6. Різний рівень впровадження сучасних інноваційних технологій. Зазначений фактор знаходиться на перетині причинно-наслідкових зв'язків, де причинами виступають сукупність вище наведених факторів, а наслідками причини-мотиви, що охарактеризовано далі. Сукупність причин соціального, економічного, політичного, правового, культурного та релігійного характеру визначають напрями розвитку інновацій та впровадження сучасних технологій для надання медичної допомоги. В

країнах світу рівень впровадження і різний і ця різниця полягає як в запровадження сучасних технологій в цілому так і в окремі сфери медичної допомоги. Варто зазначити, що інноваційні технології в медицині це лише одна з причин.

Отже, загальні причини розвитку медичного туризму, характеризують середовище розвитку даного соціально-економічного явища. Держава розробляючи політику в сфері медичного туризму має враховувати зазначенні причини через розробку та реалізацію державно-управлінських рішень, які дозволяють стимулювати або обмежувати медичний туризм як в контексті експортно-імпортних операцій так і в контексті внутрішнього переміщення.

Список використаних джерел:

1. Баєв В.В. Сучасні тенденції розвитку медичного туризму в Україні. Агросвіт. №7. 2017. С. 35-38. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/7_2015/8.pdf.
2. Грищенко О.С., Кудінова І.П. Медичний туризм як актуальний тренд сучасного розвитку сфери туризму в Україні. BIOECONOMY AND AGRARIAN BUSINESS. Вип. 12 (2-3). 2021. С. 61-69. URL: <http://journals.nubip.edu.ua/index.php/Bioeconomy/article/viewFile/15835/14399>.